І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 119. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ИОРК СЕРЕДА, 26-го ЧЕРВНЯ 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, JUNE 26, 1974 No. 119. VOL. LXXXI.

А. САХАРОВ ВИМАГАЄ, ЩОБ НА ВЕРШИННІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ РОЗГЛЯНУТО ПИТАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СССР І АПЕЛЮЄ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ А ЗОКРЕМА ІНТЕРВЕНІЮЄ В СПРАВІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

ІНЖ. ІВАН МОКРІВСЬКИЙ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ТУІА

Ню Йорк (М. Б.) — Дня 1 червня 1974 р. тут в Українському Інституті Америки відбулися Ювілейні Загальні Збори Т-ва Українських Інженерів Америки (ТУІА) при участі 41 делеґата з 87 голосами, які заступали 13 Відділів.

Зборами проводив інж. О. Балабан, а секретарювали інж. Ю. Фриз й інж. О. Леськів. До Ділової Президії також входили д-р І. Метіль й інж. В. Андрушків. До Почесної Президії були запрошені бувші голови Т-ва: інж. Р. Галібей, інж. Р. Левицький й інж. Е. Ярош, як також делеґати Відділів інж. М. Добровольський, інж. П. Вихрій й інж. Р. Б. Ткач.

Голова уступаючої Управи ТУІА, інж. Є. Івашків, звітував про всебічну діяльність Т-ва у минулій каденції, в якій довершено організацію Дослідчого Осередку Техніки й Економіки України, здано до друку 300-сторінковий Збірник ТУІА у 25-річчя ТУІА, видавано „Вісті" (ред. інж. С. Процюк), єдиний український технічний журнал у вільному світі, а також „Бюлетень" (ред. інж. І. Мокрівський) для внутрішньої інформації і членства. Інформаційне Бюро ТУІА видало 5 чисел „Вістей Інженерів" (ред. інж. М. Борецький) в щоденнику „Америка" і ювілейну сторінку інженерів (ред. інж. М. Борецький) в щоденнику „Свобода" із відзначуванням 25-річчя ТУІА.

З нагоди 25-річчя ТУІА, група українських інженерних фірм й індивідуальних інженерів закупила 2-томових комплетів Англомовної Енциклопедії Українознавства на суму 4,700 дол. для передачі чільним американським пресовим і телевізійним коментаторам для їх вжитку. Влаштовано ряд науково-технічних конференцій.

Після запитів, дискусії і уділення абсолюторії уступаючій Управі, інж. Д. Демедюк, голова Контрольної комісії, проголосив вислід листовного голосування на керівні і контрольні органи Т-ва. На голову ТУІА вибрано інж. І. Мокрівського, а до Управи таких членів: інж. Д. Мосора-Франкен, інж. М. Борецький, інж. Р. Галібей, інж. Е. Змий, інж. В. Медуха, інж. А. Пащук. Із попередньої каденції в Управі залишилися: д-р Ю. Карапінка, інж. І. Заяць, інж. О. Леськів, інж. С. Процюк і інж. М. Троян.

До Контрольної комісії обрані: інж. Є. Івашків, інж. М. Гнатейко, інж. Д. Демедюк, д-р Ю. Рибак й інж. Б. Чайківський.

Товариський Суд обрано в такому складі: д-р О. Білик, інж. Т. Дурбак, д-р Л. Курилко, інж. Е. Филипович і д-р Н. Шуст.

До Комісії Фонду Допомоги і Праці ввійшли інж. Р. Булик, інж. Б. Мак і арх. Я. Січинський.

Номінаційну Комісію вибрано в складі: арх. Л. Калинич, інж. З. Салевич, інж. В. Рудакевич, інж. Г. Кузьма і інж. А. Коженьовський.

Інж .І. Мокрівський, новообраний голова ТУІА, у загальному пляні праці подав, що Головна Управа ТУІА буде дальше розбудовувати Дослідний Осередок Техніки і Економіки України, буде продовжувати видавати технічні „Вісті", інформативний „Бюлетень" та „Вісті Інженерів" і буде влаштовувати наукові конференції.

Резолюційна Комісія в складі: інж. С. Процюк, інж. Л. Пахолюк, інж. М. Корнинський, д-р І. Метіль і інж. Б. Андрушків виготовила резолюції, які Загальні Збори прийняли одноголосно.

На пропозицію уступаючої Управи прийнято таких почесних членів Т-ва: проф. д-р Осип Андрушків, д-р Володимир М. Мацьків, дир. Юліян Ревай і д-р Михайло Яримович.

Вшанували світлу пам'ять Володимира Джуса

Ню Йорк (ВВ). — У середу, 19 червня, зібралися члени Українського Інституту Америки та їх приятелі, щоб вшанувати світлу пам'ять українського винахідника, добродія, основника та першого президента Українського Інституту Америки, Володимира Джуса в десяту річницю його смерти. Жалобні Сходини відкрив д-р Мирон Зарицький, голова Програмової Комісії УІА, привітав присутніх, вперше родину, сина покійника з дружиною, внука з дружиною, найближчого приятеля покійного проф. адвоката Даніела Кейна з дружиною, як рівнож усіх, що прийшли віддати шану Великому Покійникові. Голова цих сходин з'ясував великі заслуги Покійника по-українськи та по-англійськи і підкреслив, що хоча Володимир Джус покинув нас, його діла будуть жити вічно. Між іншим підкреслив д-р Мирон Зарицький, що винаходами та добродійними вчинками Володимира Джуса український народ буде завжди пишатися, хоча Покійному довелося виявити великі творчі успіхи не на власній, але на далекій американській землі. Адвокат Михайло Пізнак, головний промовець, передав біографію Володимира Джуса, характеристику його особи, сказав слово про його світлі й трагічні хвилини життя, про втрату дружини, яка обдарувала його одиноким сином Теодором, та в кінці ствердив, що пережиті трагічні хвилини не заломили Покійника і він ніколи не перестав любити Бога й Україну.

Св. п. Володимир Джус

Професор міжнародного патентового права Данило Кейн, приятель Покійника і найближчий його співробітник, сказав слово про ідеї, якими руководився, коли ставив тривкі основи для Українського Інституту в його статуті. Тих основних принципів Український Інститут тримається твердо, бо вони відповідають ідеям, що їх мав на меті Фундатор: допомагати і зберігати основи української культури, щоб вони могли служити з успіхом інтересам українського народу.

Теодор Джус, теперішній голова Українського Інституту, син Покійника, віджив виступи свого Батька, відогравши записи на ленті, як теж показавши фільм з історії заснування і працю фабрики Джуса. На його бажання приявні повстали і тихою молитвою вшанували пам'ять Батька.

Після подяки за участь, приявні під проводом Миколи Голодика відспівали „Чуєш брате мій" і тим закінчено програму вечора.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ

Вашингтон. — Президент Ніксон розпочав 25 червня свою чергову зовнішньополітичну поїздку, цим разом до Західньої Европи і Совєтського Союзу. Згідно з наміченим пляном поїздки, президент Ніксон зупиниться два дні в Брюсселі, де візьме участь в конференції голів держав-членів Північно-Атлянтійського Оборонного Союзу, а відтак виїде до Москви на вершинні наради з генеральним секретарем ЦК КПСС Л. Брежнєвим, які мають початися 27 червня. В Брюсселі президент Ніксон підпише схвалену на оттавській конференції Атлянтійську декларацію принципів. Інформуючи про московську вершинну конференцію, державний секретар Г. Кіссінджер заявив, що в часі цієї конференції президент Ніксон надіється підписати з Москвою договір про обмеження підземних атомових випробувань.

Уряд старатиметься зменшити свої видатки, заявив президент Ніксон

Вашингтон. — Напередодні своєї поїздки до Совєтського Союзу, президент Ніксон у понеділок, 24-го червня, відбув нараду із своїми економічними дорадниками, після якої повідомив, що для боротьби з інфляцією федеральний Уряд старатиметься зменшити свої видатки. Протягом фіскального року 1975, який почнеться наступного понеділка, Уряд плянує видати тільки 300 більйонів долярів, а не 305 більйонів, як раніше плянувалося. Президент Ніксон також поінформував, що під час фіскального року 1976 Уряд старатиметься збалянсувати бюджет. Це перший раз, що Президент виступив публічно з такою заявою, хоча інші члени його Уряду часто твердили, що збалянсування бюджету потрібне та можливе. У своїй заяві після наради зі своїми економічними дорадниками президент Ніксон повідомив, що урядовий дефіцит за фіскальний рік 1974, який закінчується в наступну неділю, виноситиме коло 3 більйона долярів, а не 5 більйонів, як раніше припускалося. Щодо інфляції, то Президент заявив, що хоча інфляція сповільниться протягом другої половини року, то вона все одно буде на досить високому рівні. Кеннет Раш, дорадник Білого Дому для економічних справ, поінформував після цієї наради, що Уряд передбачає, що до кінця цього року інфляційна стопа повинна впасти з теперішніх 11 відсотків до 7 відсотків.

Президент Ніксон, повідомляючи про пляни зменшити видатки федерального Уряду, не сказав в яких ділянках ці зменшення мали б бути встановлені. Економічний дорадник Раш також не входив у подробиці, а тільки заявив на пресовій конференції, що можна буде дещо зменшити видатки Департаменту оборони, але зразу додав, що це зменшення цілком не послабило б мілітарної сили ЗСА.

Юридична Комісія видала Президентові ще 4 формальні виклики

Вашингтон. — Юридична комісія Палати Репрезентантів у понеділок, 24-го червня, видала президентові Ніксонові ще 4 формальні виклики, якими вимагає передачі коло 50 додаткових магнетофонних записів. Речники Комісії заявили, що це правдоподібно вже останні формальні виклики, бо Комісія плянує якнайшвидше закінчити своє слідство щодо можливостей формального обвинувачення Президента. Існує можливість, що це слідство закінчиться вже десь в кінці липня ц.р. Юридична комісія повідомила адвоката Білого Дому Джеймса Сент Клера, що він вже в цей четвер зможе представити докази, які мали б на меті заперечити деякі ствердження адвокатів цієї Комісії. Сент Клер поінформував, що погоджується на пропозицію Комісії та заявив, що представлення арґументів Білого Дому триватиме коло два дні. Він відмовився коментувати останні чотири формальні виклики Юридичної комісії, але, як відомо, президент Ніксон і сам Сент Клер вже кілька разів раніше заявляли, що Президент не погодиться на передачу жадних додаткових магнетофонних записів, бо така передача нарушала б принцип довірочности президентських розмов.

Помер Василь Гультай, основоположник УНО

Торонто. — Тут помер 18 червня на 74 році життя відомий український канадський діяч, основоположник Української Стрілецької Громади в Канаді, а відтак Українського Національного Об'єднання (УНО). З уваги на поганий стан здоров'я, він вже від довшого часу не брав активної участи в громадському житті. До Канади бл. п. В. Гультай прибув після Першої світової війни і визвольних змагань, у яких брав активну участь як старшина Української Галицької Армії. По приїзді до Канади разом з іншими колвояками і старшинами українських збройних сил, поклав основи під Українську Стрілецьку Громаду, на базі якої відтак оформилася націоналістична організація Українське Національне Обєд'нання з цілою системою братніх організацій. Бл. п. В. Гультай був також одним із засновників першої націоналістичної газети на американському терені, „Нового Шляху". Довший час він був управителем новозаснованого видавництва. Коли в 1956 році для кращої координації праці системи братніх організацій УНО оформлено надрядне тіло у формі президії, першим її головою обрано власне бл. п. Василя Гультая. Однак, вже в листопаді він мусів уступити з цього свого становища з уваги на стан здоров'я. З цього приводу газета „Новий Шлях" з 3 грудня 1956 р. писала у редакційній статті, що „недавно Українське Національне Об'єднання Канади понесло велику втрату. З причини підупалого здоров'я уступив з голови Президії УНО Канади п. Василь Гультай... З його уступленням із посту президента Президія втратила одного з найстарших і найбільше досвідчених провідників організацій". Бл. п. В. Гультай до кінця свого життя активно цікавився питаннями українського політичного і громадського життя, але доля не судила йому більше приймати в ньому безпосередню участь. З його смертю зі сцени українського життя в Канаді відійшла незвичайно кольоритна особистість, видатний український націоналістичний діяч.

ПОЛІТИКА ЗАХОДУ ЩОДО СССР Є ПОМИЛКОВА, ЗАЯВИВ А. СОЛЖЕНІЦИН

Ню Йорк. — В понеділок вечером 24 червня тут передавано на телебаченні перше довше інтерв'ю із совєтським письменником-лавреатом А. Солженіциним, якого совєтський уряд насильно усунув за кордони СССР. У своїй розмові з американським коментатором Волтером Кронкайтом А. Солженіцин зайняв становище до цілого ряду справ особистого і загального порядку, виразно заявляючи, що його перебування на еміґрації не є добровільне і що насправді його місце є в його батьківщині. До СССР він повернув би при передумові, що совєтський уряд погодився б на опублікування в СССР і поширення там вільно його книг, зокрема „Архіпелаґ ГУЛаґ". Він поінформував, що совєтські чинники пропонували йому опублікування його книжку „Раковий корпус" при передумові, що він не публікуватиме на протязі найближчих десяти-двадцяти років „Архіпелаґ-у". З СССР він не думав виїздити, бо він вважає, що з власної країни повинні еміґрувати тільки ці, які визнали дю країну для себе чужою, як це є у випадку жидів, але при передумові, що вони виїздять до Ізраїля, а не до інших країн. Хто еміґрує за власним бажанням і хоче відтак з еміґрації впливати на хід подій у своїй країні, то це, за словами А. Солженіцина, звичайна втеча.

А. Солженіцин звернув увагу на велику ролю світової публічної опінії і її вплив на СССР. Коли йому і А. Сахарову, чи іншим дисидентам, пощастило пережити тиск тоталітарної системи, то тільки з уваги на світову публічну опінію, з чого, однак, не завжди здають собі справу на Заході. Взагалі, говорив Солженіцин, Захід не розуміє підсовєтської дійсности і не здає собі справи з цього, що в СССР з кожним днем ситуація погіршується і посилюються переслідування дисидентів та їхніх родин. Совєтський режим використовує це нерозуміння Заходу у переконанні, що розправа з інакшемислячими не викличе неґативної настанови з боку Заходу до СССР. А. Солженіцин звернув увагу, відкликаючись до свідчень західніх експертів, на те, що за останні роки СССР і совєтський бльок здобули велитенську перевагу, скориставши з великих розмірів матеріяльно-технічної допомоги Заходу, зокрема ЗСА.

На думку А. Солженіцина, нічого позитивного не вийде з поїздки президента Ніксона до СССР, бо під сучасну пору американський Президент є настільки послаблений, що він не може вже ефективно вести переговорів. Коли ж навіть і будуть підписані такі чи інші угоди, то це не матиме ніякого практичного значення, бо їх СССР не буде додержуватися, а ЗСА нічого в тому не зарадять. Очевидно, у висліді буде дальше скріплення совєтської переваги.

На запит про те, чому він схильний підтримувати в Росії тоталітарну антидемократичну систему, про що він писав у „Листі вождям Совєтського Союзу", А. Солженіцин заявив, що його зле зрозуміли. Він є за приверненням свобід, але свої пропозиції він видвигнув у формі, яка на його думку, має вигляди на здійснення. У своїх міркуваннях він виходив з ситуації в СССР, вважаючи, що повторення там аналогічної до 1917 року революції буде катастрофою для країни. Він одночасно підкреслив, що в загальному не йдеться про загрозу атомової війни — в таку загрозу він не вірить — а про загрозу внутрішнього порядку, перед якою стоять одночасно СССР та ЗСА — дві найбільші світові потуги.

А. Солженіцин відкинув думку, що, мовляв, порушування основних прав людини в СССР є внутрішньою справою СССР. Репресії в СССР є міжнародною справою і становлять загрозу для цілого світу. В його опінії, дисиденти повинні одержувати допомогу всіми леґальними способами і він сам призначив на ту ціль прибутки з продажу своїх книжок. Він ставить перед собою завдання далі продовжувати свою письменницьку діяльність, вважаючи, що в цей спосіб він допоможе „моєму нардові в Росії пізнати власну історію".

Москва. — „Ню Йорк Таймс" з 25 червня опублікував спеціяльну кореспонденцію з Москви, в якій інформує про чергове публічне звернення науковця-дисидента і голови нелеґального Комітету Оборони Прав Людини в СССР Андрея Сахарова у зв'язку з недалекою вершинною конференцією між президентом Ніксоном і Л. Брежнєвим. У своєму зверненні А. Сахаров вимагає, щоб на вершинній конференції поставлено на порядок дня питання основних прав людини в дусі Загальної Деклярації Прав Людини ОН, в тому питання вільної еміґрації та вільного обміну інформаціями. Зокрема А. Сахаров наголосив справу політичних в'язнів в СССР, вимагаючи, щоб совєтський уряд припинив дальші переслідування і звільнив усіх політичних в'язнів.

„Я звертаюся до вас з закликом причинитися до звільнення політичних в'язнів, здержати переслідування за інші переконання та за поширювання інформацій про чиїсь релігійні переконання, чи за намагання покинути країну" — заявив А. Сахаров. У своєму заклику він назвав 95 політичних в'язнів.

Апель А. Сахарова до Брежнєва в справі В. Мороза

У повідомленні „Ню Йорк Таймс-у" з Москви говориться про те, що А. Сахаров вислав окремого листа до Л. Брежнєва, генерального секретаря ЦК КПСС, в справі засудженого на довголітнє ув'язнення Валентина Мороза. У своєму листі до Брежнєва, А. Сахаров пропонує, як подає „Ню Йорк Таймс", — щоб „перенесено Валентина Мороза, українського автора, з тюрми особливо суворого режиму у Владимірі до концтабору. Він заявив, що на Мороза напали звичайні кримінальні злочинці, у висліді чого, на його власне бажання, його, з поглядів безпеки приміщено у одиночному ув'язненні".

Нові арешти

Совєтська поліція арештувала у міжчасі Александра Воронеля, організатора неофіційного наукового семінара, що мав би відбутися 1-го липня в Москві для звільнених з праці жидівських науковців, які стараються за виїзд до Ізраїля. Це вже третій арешт А. Воронеля за останніх три дні, пише „Ню Йорк Таймс". Крім того совєтська поліція арештувала 24 червня науковця Дмитрія Рама, співорганізатора цього семінара.

Підсумки виборів в СССР

Москва. — Совєтська преса з 19 червня опублікувала „Повідомлення Центральної виборчої комісії про підсумки виборів до Верховної ради СССР дев'ятого скликання, які відбулися 16 червня 1974 р.". Як можна було й надіятися, у виборах взяло участь 99,98 процента всіх управнених до голосування, тобто 161,689.612 осіб на всіх управнених 161,724.222 осіб. Очевидно, майже всі голоси були „віддані" на кандидатів „бльоку комуністів і безпартійних". Процентово найменше голосувало в Молдавській ССР, бо тільки 99,95 процент всіх управнених до голосування, в Естонській ССР — 99,96 процент, Російській Федерації — 99,97 процент, Литовській ССР — 99,98 процент, а у всіх інших республіках — точно по 99,99 процент.

В Українській ССР управнених до голосування було 33,932,630 осіб. У виборах взяло участь 33,930,511 осіб, тобто точно 99,99 процент. Українська ССР „обрала" до Ради Союзу — 150 депутатів і 32 депутатів до Ради національностей. У Раді Національностей, як відомо, кожна союзна республіка має по 32 депутати, а автономна республіка — по 11, автономна область — по 5, а національний округ — по 1.

Поминаючи фактичний характер Верховної ради СССР, яка має за завдання тільки схвалювати всякі постанови дійсного найвищого законодатного і одночасно виконного органу в СССР — Політбюро КПСС, — і в Раді Союзу і в Раді Національностей перевагу має Російська Федерація. У Раді Союзу на всіх 767 депутатів Російська СФСР має 423 депутатив, а всі інші республіки разом — 344 депутатив. В Раді Національностей РСФСР репрезентована „власними" депутатами і депутатами 16 автономних республік, та національних округ — має разом бльок депутатів числом 218 осіб, в той час, коли, наприклад, найбільша щодо числа після РСФСР Українська ССР має всього 32 депутати.

У БЕЛЬГІЇ ВІДБУВСЬ МОЛИТОВНИЙ ПОХІД В ОБОРОНІ МОРОЗА ТА ІНШИХ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ

Брюссель, Бельгія. (СПС) — Крайова Управа СУМ в Бельгії, в порозумінні і співпраці з українським духовенством, зорганізувала Молитовний Похід в обороні В. Мороза і других Нескорених. В неділю 16 червня ц. р. з усіх місцевостей де живуть українці в Бельгії, як також із сусідньої Франції прибули численні прочани до місцевості Діст, звідки був призначений похід до відпустової місцевости Монтеґю (Схерпенгивел). Кілька сотень молоді і старших осіб пройшли організованим способом біля вісім кілометрів дороги. На переді юнаки несли хрест, відтак ішли прапороносці з прапорами осередків СУМ і інших організацій. На транспарентах видніли кличі „Справедливість і волю Україні!", „Молімось за переслідуваних совєтським режимом в Україні"!, „Звільніть В. Мороза, — Шухевича, І. Світличного, В. Стуса, Ірину і Ігоря Калинців, о. В. Романюка, Ніну і Святослава Караванських, Д. Шумука і Надю Світличну, Л. Плюща, Л. Лукіяненка, Е. Сверстюка і ін. Багато людей наділи на себе на груди й плечі портрети В. Мороза, на яких були написи в французькій і фляманських мовах: „Рятуйте В Мороза!"

В 1-ій год. розпочалася Служба Божа, яку відправив о. ген. вікарій Г. Фуканчик в сослуженні 7 священиків і одного диякона. Бельгійську ієрархію репрезентував монсіньйор Е. Дежарден, який французькою мовою сказав коротку проповідь після того, як о. д-р Б. Курилас, капелян СУМ, виголосив по-українськи зворушливу проповідь на тему переслідуваних.

Після обідньої перерви Святочну Академію для вшанування Нескорених розпочав о. радн. Іван Кіт молитвою за переслідуваних совєтським режимом в Україні, яку всі прочани підхопили, читаючи з розданих їм текстів. Відтак промовив фляманський місіонер, колишній в'язень китайських тюрем і переконаний антикомуніст о. Р. Фіренс, вказуючи на прикмети, які потрібні такому народові, як український, щоб визволитися до самостійного життя, яке нам належиться. Наявність мучеників і героїв в Україні є переконливим арґументом про високі вартості українського народу і дають повну надію на визволення. Головну доповідь про Нескорених мав голова ЦУ СУМ мгр О. Коваль, зосереджуючись в основному на причинах і на меті руху спротиву в Україні та на завданнях української еміґрації, які з цього факту випливають. У висновках, запропонував вислати привітальну телеграму Великому Ісповідникові Віри, як символові Нескорених, Патріярхові Йосифові Сліпому і листи до Папи Павла VI, до Кардинала Суйненса, до Бельгійського Уряду і до міжнародних Інституцій з проханням інтервеніювати в справі звільнення В. Мороза й інших політичних в'язнів.

Голова КУ СУМ Роман Раделицький керував мистецькою програмою, на яку складався виступ групи молоді з Франції з рецитацією „Мадонни" П. Тичини і власного монтажу сумівської групи з Белґії.

Зацікавленим чужинцям роздано кілька тисяч двомовних французько - фляманських летючок і показано їм виставку про мовчазну Церкву в Україні, яку зорганізував о. радн. Зенон Нарожняк з Ліль (Франція).

ПРОТЕСТНА МАНІФЕСТАЦІЯ ПЕРЕД СОВЄТСЬКОЮ АМБАСАДОЮ В БРЮССЕЛІ

Повертаючи з Молитовного Походу, частина прочан прибула автобусом і автами до Брюсселі на вул. Фре і тут з таблицями і транспа-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вимушений „мандат народу"

Центральна виборча комісія Совєтського Союзу подала до відома підсумки виборів до Верховної Ради СССР з 16 червня, інформуючи, що з усіх управнених до голосування 99,98 відсотка взяло участь в голосуванні. З 161;689.612 відданих голосів за кандидатів „бльоку комуністів і безпартійних" було 161,355.959, проти — 332.664 голосів, а 84 бюлетенів було визнаних за неважні. На базі такого висліду „голосування" газета „Радянська Україна" з 19 червня опублікувала редакційну статтю „Мандат народу", пишучи, що „в усіх без вийнятку виборчих округах кандидати, що балотувалися, одержали абсолютну більшість голосів".

Висновок, що його зробила ця ж совєтська українська газета, зводиться до того, що, мовляв, „одностайне обрання кандидатів народу ще раз демонструє перед усім світом нездоланну ідейну і соціяльно - політичу єдність радянського суспільства, велику силу братерської дружби народів СССР, монолітну згуртованість трудящих навколо Комуністичної партії і радянського уряду, їх відданість справі комунізму".

Для кожного об'єктивного спостерігача підсовєтської дійсности мусить бути ясним, що і мова чисел, що їх подала Центральна виборча комісія, підсумовуючи висліди виборів в СССР, і мова коментарів аж надто яскраво засвідчує про справжній тоталітарний і антидемократичний характер совєтської системи. Тільки тоталітарна система з допомогою ефективної поліційної машини може забезпечити того роду „одностайність", якою чваниться совєтська пропаганда. Під цим оглядом совєтський режим нічого ані нового, ні оригінального не придумав, а тільки удосконалив практику аналогічних тоталітарних систем. Такими ж відсотками у свій час чванилась фашистська Італія, відтак нацистська Німеччина Гітлера і, очевидно, СССР за часів Сталіна. Так зване „народовластя", що його проклямував Хрущов після Сталіна, а тепер голосно реклямує Брежнєв, нічого спільного не має зі справжнім виявом волі народних мас. Щоб не писала совєтська преса з приводу останніх виборів, вони як і за Сталіна, не дають режимові мандату народу.

Маніфестація за волю

Кажуть, що хто не хоче чи не вміє за волю змагатися і її обороняти, той на неї не заслуговує. Українці в Америці не потребують змагатися за свою власну волю, бо вони її мають стільки, що часом навіть не знати, що з нею діяти. Але й вони на цю волю не заслуговували б, якби не використали її для змагання допомогти своїм поневоленим і гнобленим та переслідуваним братам і сестрам в Україні в їхньому змаганні до тієї вимріяної волі і незалежности.

Це й було ціллю великої Всенаціональної Маніфестації у Вашингтоні минулої суботи, 22-го червня, яку зорганізував Український Конгресовий Комітет Америки з нагоди 10-річчя відкриття в столиці Америки пам'ятника найбільшому звеличникові і оборонцеві волі, Тарасові Шевченкові.

Очевидно, що маніфестації й демонстрації у вільній Америці не є ніякою новістю. Цілком навпаки, вони на порядку кожного дня. Але, наша маніфестація у Вашингтоні не була ще одною маніфестацією. Не можна ж бо вважати за таку маніфестацію, яка має за мету волю 50-мільйонової нації, яка дала такий величезний вклад в історичний розвиток людства і яка ще сьогодні є в колоніяльній залежності від захланного сусіда та предметом його безупинних народовбивчих практик.

Маніфестація у Вашингтоні була більше, як на потребу. Листи з України, розповіді тих, яким поцастило видістатись із совєтського дому неволі однодушно стверджують, що одним із найуспішніших засобів допомогти ув'язненим і переслідуваним у Совєтському Союзі, є мобілізація світової опінії на їх оборону. Ствердив це знову Александер Солженіцин у своєму інтерв'ю з відомим американським коментатором Волтером Кронкайтом, переданому на телебаченні в понеділок 24-го червня. І в цьому відношенні вашингтонська маніфестація минулої суботи мала поважний успіх, як про неї та її мету заговорили пресові агенції, радіо і телевізія, а „Голос Америки" і „Радіо Свобода" подали про неї обширні інформації в Україну.

Крім малого і зайвого припадку порушення порядку під час походу біля совєтської амбасади, маніфестація біля пам'ятника Шевченкові і демонстраційний похід вулицями столиці були достойною і гідною маніфестацією волі за волю.

I. Вовчук

В ХАЩАХ ЗАВУЗЛЕНОГО ВІДПРУЖЕННЯ

(1)

Наш час, здається мені, хворіє на інфляцію. В економічному житті вона стала загрозливим явищем. Про неї багато говориться, уряди, при допомозі фахівців економіки, пробують зупинити це загрозливе явище, але кінця інфляційній спіралі покищо не видно. Тижневик „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" за 17 червня подав інформацію про з р о с т а н н я цін. За останніх неповних п'ять років (1969-1974) доляр втрачав річно 5,8 відсотка своєї вартости і докотився до 75 центів. Журнал припускає, що, коли не знайдеться економічних заходів, щоб зупинити інфляцію, то через чотири роки вартість впаде до 57 центів. Перспектива мало приваблива і не відрадна.

Бідкаємось і нарікаємо на знецінення грошей, а не знецінення слова — чи не найбільшого скарбу духового в житті національних спільнот і суспільств. А інфляція, на мою думку, стала дуже небезпечною хворобою. За т. зв. детенту вона пересувається на хвилях миротворного туману з московського царства большевизму у ще вільний світ, звужуючи людську свободу. За большевицького панування знецінення слова досягло вже найвищого ступня. Словні епітети, льозунги і заклики з невиконаними з о бов'язаннями з перевиконанням їх у звітності, героїзм під батогом у праці і творчості, маршолюбство замість свободолюбства — все це витворило там стан суцільної брехні, в якій втрачаються будь - які реальні критерії, знецінюється поняття.

Стан, в який ніхто не вірить — півгуманности, чести, героїзму, ідеалу, цифри врожаю, півпоказники якости продукції, ні в оцінку літературно - мистецької творчости критикою, бо над всіма оцінками панують партійно - клясові критерії большевицького єдинодержавства. Всі людські поняття, створені в історичному житті і змагові національних спільнот і суспільств, мають вкладатись в догматику тих критеріїв, що спираються на ненависти невгаваючої клясової боротьби.

Поставивши брехню на довгі ноги, кремлівський ханат з Політбюра ЦК КПСС почав мирний наступ на капіталістичний світ. У миротворному тумані володарі з Кремля кажуть: нас не чіпайте, не смійте втручатись у соціялістичне життя в московському царстві, а ми будемо діяти. Бож відпруження не припиняє ідеологічної клясової боротьби, а дає можливість посилити її.

∴

Від якогось часу кружлять чутки, що буцім то між ЗСА і СССР досягнуто погодження про видачу людей, обвинувачених у злочинах за гітлерівського походу на схід. Чутки насторожили, бо ще не забулися часи, коли великі мірничі світу, творячи сучасний мир, видали на розтерзання большевикам тисячі людей. Ще свіжа й ганебна помилка з видачею моряка Кудірки, мати якого, як пізніше виявилось, є громадянкою ЗСА. Проте, це не полегшило недолі моряка, що його видали з американського корабля в руки імперської сторожі.

Готуючись до поїздки в СССР президент Ніксон виголосив промову на випускних урочистостях у Морській Академії в Аннаполісі. Зміст промови такий, як у Москві давно хотіли б почути і він напевно забезпечить урочисті прийняття. Президент заявив, що його політика відпруження виключає будь-яке втручання у внутрішні справи країн, маючи на увазі СССР. „Ню Йорк Таймс" з 6 червня видрукував текст промови і на кількох сторінках подав список 37 людей, на яких є якісь закиди за якісь провини в час панування фашизму. В спискові було подано і прізвище Лева Футали — старшини УПА, яку вилонила українська нація в боротьбі проти німецько - гітлерівського загарбництва й проти московсько - большевицького.

Оприлюднення с п и с ка сталося ніби через закиди конгресменки Е л і з а бет Гольцман з Бруклину. Їй здавалося, що бюро імміграції і натуралізації не дбало і поверховно веде розслідування проти людей в якійсь мірі причасних до воєнних злочинів. На такі закиди чи підозріння бюро імміграції і натуралізації, належно їх не дослідивши, опублікувало список, а газета, не перевіривши вмістила його. Дивна річ! Не перевіривши справи публікувати списки, завдаючи людям моральної кривди.

Воєнні злочини річ ганебна. Але від того часу, коли їх робили люди, минуло вже тридцять і більше років, час злагіднив і загоїв їх гостроту. А нині в московському царстві большевицької сваволі діються злочини над людьми і цілими націями, винародовлюючи їх, куди жахливіші, як були за гітлерівських часів. Та ж вся ота система таборів Архіпелаг ГУЛаг, як її окреслив Солженіцин, створена для того, щоб винищувати людей, що не піддаються отабуненню. Давні злочини фашизму бліднають в порівнянні до вандалізму московської системи большевизму.

В час Другої світової війни злочинства п о п овнювали люди різних національностей. А в опублікованому спискові чомусь переважають прізвища людей прибалтійських країн і декілька українських прізвищ, тобто людей тих націй, які чинять

(Продовження на стр. 4-ій.)

М. Сосновський

ЦУКРОВІ БУРЯКИ: ПРИКЛАД СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ

В журналі „Економіка радянської України" за квітень 1974 р. опубліковано „колективну" статтю 5-ох авторів про „Деякі резерви збільшення виробництва цукрових буряків у колгоспах України. Автори статті пишуть про те, що „у відповідності з директивами XXIV з'їзду КПРС, до кінця поточної п'ятирічки виробництво цукру в країні має бути збільшене на 34 відс. Для того, щоб виконати це важливе завдання, необхідно різко збільшити виробництво цукрових буряків". Автори поставили собі за завдання вказати на шляхи і методи збільшення виробництва цукрових буряків.

Поминаючи виключно технічний аспект їхніх пропозицій, обмежимося до розгляду фактичного стану на відтинку виробництва цукрових буряків в Україні, в тому також на відтинку умов праці сільськогосподарських робітників. Згідно з даними, „цукрові буряки с т а ю ть культурою комплексної механізації, вирощують їх переважно механізовані ланки. В 1972 р. із застосуванням проґресивної технології цукрові буряки на Україні вирощувало понад 13 тис. механізованих ланок на площі 1,4 млн. га., що становить 82 відс. всіх посівних площ, зайнятих цією культурою".

Так ситуація виглядає в офіційних звітах. Намагаючися вишукати „р е з е рви збільшення виробництва цукрових буряків", автори статті мусіли, очевидно, дещо ґрунтовніше проаналізувати офіційні дані і вглянути в ситуацію на місцях. Картина, яку вони у висліді дали, засвідчує про цілком що іншого і розкриває, які фактично є розходження між тим, що говорить совєтська пропаганда та дійсністю на відтинку сільського господарства в Україні.

Найперше кілька слів щодо самої механізації. Очевидно, згідно з пляном, „в найближчі роки в республіці на усій площі посіву цукрові буряки в и р о щуватимуть тільки механізованим способом". Могло б здаватися, враховуючи інформацію, що вже в 1972 р. на 82 відс. посівних площ запроваджено механізацію, — завершити механізацію до 100 відс. не повинно справляти ніяких труднощів. У згаданій статті автори інформують, що справа з суцільною механізацією не така проста, бо „затрати ручної праці навіть у механізованих ланках, які застосовують проґресивну технологію, становлять 80-90 відс. На доданих таблицях у статті це питання додатково зілюстроване числами, беручи до уваги основні роди робіт.

Автори статті відзначають, що „не зважаючи на зростання рівня механізації при збиранні цукрових буряків, затрати ручної праці залишаються високими". Вони, однак, не з'ясовують причин такого стану, але з окремих стверджень можна зробити висновок, що технічне обладнання є незадовільне і недоліки треба виправляти з допомогою ручної праці.

Окремо треба зупинитися над питанням сільських робітників, на долю яких випало доглядати за цукровими буряками. Недописування с і льськогосподарської совєтської техніки має прямий вплив на об'єм їхньої праці, бо, як видно з поданої таблиці, ручна праця на основних періодах робіт хитається між 26,1 відс. (орання) до 100 відс. (проривка, перевірка, підбирання коренів, ручне доочищення). Збирання урожаю, наприклад, в пересічному вимагає затрати 77,2 відс. ручної праці. Згадати б, що йдеться тут виключно про механізовані ланки України в 1972 році.

Ефективність праці сільськогосподарських робітників не задовільна. Причин для цього багато, а в перщій мірі величина навантаження і заробітна платня. Автори статті подають, що в колгоспах мається справу з „постійно зростаючим навантаженням посівів буряків на буряківницю" при недостатньому „застосуванні комплексної механізації на їх вирощування". Показчик навантаження незвичайно вимовний, бо виявляє, до яких неймовірних зусиль совєтська влада заставляє українських жінок. У статті пишеться на цю тему таке:

„Так, середнє навантаження посівів цукрових буряків на одну буряківницю в колгоспах Черкаської, Вінницької, житомирської та інших областей становить 1,9-2,4 га, у Харківській, Сумській, Полтавській та ін. — 2-7 — 3-1 га, в окремих господарствах воно доходить до 5-6 га."

Навантаження величиною 2-6 гектарів на одну особу тобто між 5-16 акрів, є незвичайно високе і це признають самі совєтські автори, вказуючи, що таке високе навантаження є причиною проривів у виконанні окремих робіт у визначеному реченці. Згідно з совєтськими обчисленнями, в Україні затрати праці (у людиногодинах) на один гектар сягають 219 годин, в тому аж 186,5 годин ручної праці (85,2 відс.). Справа ускладнюється цим, що окремі роботи, наприклад проривка, мусять бути закінчені у належний час, якщо урожай має бути задовільний. Припізнення цих чи інших робіт з цукровими буряками звичайно позначується неґативно на величині урожаю і на цукристості буряків.

Ще гірше виглядає справа з оплатою за працю. За даними авторів і на підставі їхньої таблиці виходить, що буряківниця, яка виробить оцих 219 годин, одержить заплату у висоті 118,5 карбованця. Іншими словами, пересічна заробітна платня сільськогосподарського робітника (в цьому конкретному випадку — буряківниці) виносить 0,54 карбованця, чи 54 копійки за годину. Ця цифра говорить сама за себе і не потребує ніякого коментаря.

Щоб підвищити продуктивність праці і якість робіт на збиранні цукрових буряків, совєтський уряд встановив преміювання за виконання норми. Автори статті інформують, що на збиранні цукрових буряків „при умові забезпечення збирання (викопування) не менше 95 відс. коренів видається матеріяльне заохочення в розмірі 25 копійок з 1 тонну зібраних коренів і відправлених на завод при потоковому способі або укладених в стандартні бурти для наступного вивезення". Це все, на що пересічна буряківниця може розраховувати за свою важку, непосильну працю. Цим, між іншим і пояснюється факт втечі молодих людей зі села, бо переходом до міста вони надіються знайти кращі умови прожитку і заробітку.

Великі втрати урожаю

Автори статті досить обережно відхиляють заслону з того, які фактичні втрати урожаю кожного року має совєтське сільське господарство у висліді господарської системи, яка є повторенням кріпацтва і панщини з часів до половини XIX ст. Населення не зацікавлене результатами господарювання і не виявляє бажання виправляти недоліки. У статті зроблено підрахунок, що в 1972 р. у висліді такого незацікавлення ефективним використанням всіх можливостей на відтинку виробництва рукрових буряків, господарства Української ССР до 18 вересня 1972 р. „недоодержали 1,7 млн. тонн урожаю, що знизило і грошову виручку на 51 млн. карбованців, а для держави втрачено 28,960 тонн цукру".

Великим недоліком є брак

(Закінчення на стор. 4-ій)

А. Холод

ДІТИ — ЇХНЯ НАДІЯ

Маленька португальська посілість в Африці Гвінея - Бісау*) висилає своїх дітей до сенеґальського міста Зіґуінчор, щоб там довчилися й опісля змогли стати адміністраторами й різними державними службовцями, коли ця колонія одержить незалежність від Португалії. Дітей, з-поміж яких чимало є воєнні сироти, привозять із воєнної зони, в якій африканські націоналісти воюють із португальським військом уже більше як десять літ. Деякі діти зовсім маленькі, бо навіть чотирилітні. Коли знайдуться у згаданому місті, певно не знатимуть нічого про свою майбутню ролю і будуть „будувати замки з піску", чи кормити ляльки, як це роблять маленькі діти в усьому світі. Кількасот дітей ходить до мішаної школи, яку створила африканська партія незалежности Гвінеї - Біасу й островів Кеп Верде, щоб зарадити повному бракові освіти африканських дітей, спричиненому — як твердять націоналісти — португальською виховною системою.

Одна молода африканська вчителька заявила з огірченням: „Португальська система не дає нашим дітям нагоди вийти в люди. Менше ніж один відсоток населення португальських африканських посілостей: Гвінеї - Бісау, Анголі й Мозамбіку має признаний стан „асіміляце" (асимільованої особи), який дає їм право нормально студіювати. Ціллю такої політики — це на майбутнє позбавити цю країну з освічених людей — сказала вона. Ми не знаємо коли нарешті одержимо незалежність, але й не хочемо тратити часу, або знайтися в положенні інших африканських країн, які осягнули незалежність, а не мають зовсім людей, щоб зуміли правити їх країною".

Ця учителька твердить, що лише дуже невеличка скількість дітей у Гвінеї-Біасу мала змогу здобути сяку-таку освіту. „Діти, що тут є (себто в сенеґальському місті Зіґуінчор), це 4 - 16 і 17-літні. Вони одержують навчання і вкінці підуть студіювати в европейських університетах. Там будуть учитися на лікарів, інженерів, адміністраторів.

Цю школу, великий комплекс низьких новітніх будинків, збудовано за допомогою сенеґальського т-ва „Теранґа" (сенеґальське слово, що в перекладі значить „Щирий прийом"): Тексти шкільних підручників написані португальською мовою, друковані у Швеції, спеціяльно пристосовані для африканських націоналістів. Решту шкільного устаткування, дали яких дванадцять країн і міжнародних установ, м.і. Об'єднані Нації. Політичне навчання подають старшим учням звичайно з наукою історії. Малих дітей вчать читання і рахунків, як у всіх школах світу.

На території Зіґуінчору, де знаходиться притулок для 80,000 утікачів із Гвінеї - Бісау, є тепер головний шпиталь, до якого привозять тяжко ранених партизанів, щоб їх там лікували й оперували чужі лікарі - добровольці.

*) Португальську колонію Гвінеєю, щоб відрізнити від незалежної республіки Гвінеї, означують із додатком Бісау (від міста Бісау); лежить вона на західньому побережжі Африки, межує із Сенеґалем на півночі й республікою Гвінеєю на північному сході. Населення всього 800.000. До Португалії належить від 1446-го року. Населення країни це мурини й мішанці та европейці. Европейців в 1950-му році було 2,263. Тубильці, це музулмани, але прибережне населення зберегло свої традиційні релігії. Тубільців учать тубільські вчителі й місії. У 1950-му році була мала середня школа і п'ять професійних шкіл, 59 народних або сільських шкіл із 3,295 учнів.

Ірена Книш

НЕМЕРКНУЧИЙ ПОДВИГ ОЛЬГИ БАСАРАБ

1

Історія Ольги Басараб — щира, чесна, ясна, проста здавалася досі не зумовлювала ускладнень. Завтентизована до зовнішніх деталів, позірно, не збуджувала контроверсій, не вимагала розв'язки суперечностей. Проте потреба перевірки фактів і досліджень дотичних матеріялів була, але за п'ятдесят років не появилася ні повна біографія ні монографія із вичерпними, вірогідними даними довкола цілої трагічної події з монументальною жертвою самітної героїні.

А вже сірий ранок 9 лютого 1924 р., коли молода жінка в товаристві своєї співмешканки-подруги та кількох поліційних конвоєнтів вийшла з кам'яниці ч. 34 при вул. Висп'янського і прямувала ще безлюдними тротуарами, скованого морозом і засипаного кучугурами снігу Львова до поліційної катівні при вул. Яховича — вже з того моменту поставало запитання: „чи польська поліція вдерлася досвіта до мешкання, щоб арештувати Ольгу Басараб, чи зайшла „фатальна помилка", і шукали кого іншого, а перевівши обшук забрали її до тюрми. Одне легко збагнути: Ольга знала, що її чекає там „на Яховича" і вона приречено верстала понуру путь своєї Голготи — назустріч леґендарній долі.

Тайна смерти й вид жорстоко тортурованого тіла не тільки сколихнули до глибини усім українським народом, але й творили леґенду з мотивами скривавленої сорочки, написів на тюремних стінах, ґрипсів, вистукуваних передач співв'язням... І це закономірне в час посиленого ворожого терору, з уваги на конечність дальшого противу й скріплення боротьби. Бож Ольга Басараб прийняла смерть як воїн-лицар на полі битви.

Але в парі з тим із многих публікацій, переважно газетних, (опріч драми Ол. Лугового з 1936 р. і брошури Мих. Бажанського з 1941 р.) висувалися розбіжні тенденції, суперечливі насвітлювання не тільки у подробицях, але й у засадничих питаннях. І сам фінал патетичної драми в тюремних казематах Яховича, у декого, збудив сумнів: бестіяльський морд чи... самогубство? Деякі автори ще й досі допускають цю поліційсько-урядову концепцію для свого хоча б частинного виправдання, у яку навіть заграничний світ не вірить. Навіть смертельний змаг нескореного духа єдиної мучениці зо зграєю оскаженілих катів вириває у декого рефлексію про безплідність даремної жертви.

Із-за різних причин, а перш усього конспіративних досі не доказано безспірної ролі Ольги Басараб у новотвореній Українській Військовій Організації (УВО). Яку місію вона сповняла в уряді Західньо-Української Народ. Республіки? Яке було її відношення до тодішніх лівих кіл, переважно яким завдячує її справа свій розголос на міжнародному форумі? Взаємини з такими діячами, як: Євген Коновалець, Дмитро Донцов, Михайло Струтинський, Никифор Гірняк, Микола Чайковський, Олена Степанів, Константина Малицька, Ольга Ціпановська, Северина Кабаровська, Мілена Рудницька, Надія Суровцева, Храпко - Драгоманова Остап Грицай, Микола Залізняк і б. ін.? Не відслонені мандрівні етапи воєнних доріг крізь Відень, Стокгольм, Гельсінки, Відень, Львів, в р е ш т і окупований ворогами Львів. Розгубилися по дорогах скитання пам'ятки-реліквії, книжки, вишивки, письма, тільки вийнятково покажеться на сторінках преси віднайдений уривок листа або слаба відбитка давньої світлини. Обережність, невігластво, недолугість байдужість?..

Героїзм визначено у „Клясичному Словнику" з 1788 р. (в рік перед французькою революцією) на підставі поглядів філософів, які вірили, що великі душі часто підіймаються до зір, до божественних висот, поміж безсмертних істот. Згідно з тим античні герої замешкують чисті, прозорі, понадмісячні вершини. Душі героїв за високі й недосяжні для сприймання їхнім близьким довкіллям. Небуденні риси героїв не легко доглянути й з перспективи часу.

Для наших скупих відомостей про незабутню Ольгу Ганна Черінь враховує „можливості людської пам'яти й людських літературних здібностей". Проте, інколи, навіть дар обсервації й письменницький хист не завжди цьому допомагають. Не бракувало їх Олені Кисілевській, а й вона не багато сказала нам у спогаді про О. Басараб: „... була простенька як кожна (з нас) жінка... у її вигляді не було нічого помітного". Тож не дали нам портрету живої людини ті, що були наділені долею ступати поруч героїні в будні й свята, в розгарі громадської діяльности, говорити з нею про великі справи й повсякденні дрібниці, що могли ділити з нею радощі й хвилювання, що мали з нею спільні турботи або брали участь у далекосяглих змаганнях. Так і останній з близьких Осип Думин-Крезуб нічого нам не вділив, хоча завдячував їй волю, рятунок від тюремних тортур. А він же добре володів пером той автор „Партизанів". Найбільше відомостей залишила нам Олена Залізняк. Найкращу сильветку дарувала творча уява поетки Лесі Храпливої.

Поети впевняють нас, що великі духом одиниці навіть на „розпуттях велелюдних" є відокремлені, самітні. Можна догадуватися, в якій мірі й Ольга була осамітнена у своєму оточенні громадських співробітниць подруг, знайомих товаришів і навіть найближчих. Для них вона була така як інші, може більше сувора, стримана, стійкіша, за це її поважали — але не вирізняли поміж собою. І раптом одного дня її ім'я, відоме у вузьких колах громадського активу Львова й Відня — стало голосним для всього українського народу в батьківщині й на еміґрації. Є вістка, що нпр. у Полтаві дізналися про жахливу смерть Ольги три дні пізніше, ніж у Галичині. Українська преса всіх політичних напрямків клонила голову перед маєстатом жертви на вівтарі Батьківщини. Осамітнена героїня порушила патріотичні почуття усіх земляків, стала соборним втіленням любови України.

Прийшов час, що взнали про неї всі. З її смертю почалось нове її життя, з її замученого тіла виникла леґенда нелюдської витривалости, самопожертви, мучениці, всенародної героїні.

І в тому культі не мало значення те, що різні відповіді викликав хвилюючий запит: „За що її убито?!"

В американській „Свободі", якої редактор Лука Мишуга знав особисто Ольгу Басараб, в числі з 17-го березня 1924 р. під великим портретом читається „... Замучено, бо була Українкою, патріоткою, бо не хотіла зрадити тайн, які були дуже потрібні польським катам... Її арештовано дня 9 лютого, бо в її мешканні знайдено кореспонденційний блянкет з надписом „Західньо Українська Народна Республіка". З того вносили польські мучителі, що вона близько стояла до уряду ЗУНР і що знала його тайни. Щоб ті тайни добути від неї, били її, Бог знає, що з нею робили. Закатувавши на смерть поховали тайни. Тепер кажуть, що вона сама собі життя відібрала. А чому ж тіло її таке побите, звідки на ньому такі пухлини і рани, що лікар поляк назвав це тіло української мучениці „рzadkim okazem pobicia"...

До наголовка „Жертва 12 лютого 1924 р." додано відсилач: Цей день в календарі українського народу буде днем Ольги з Левицьких Басарабової".

З обуренням писали про вбивство Ольги Басараб нпр. „Харківські Вісті".

Львівське „Діло", що було джерелом інформації для інших, призначило на першій сторінці сталу рубрику п. н. „Після трагічної події". Майже кожного дня текст появлявся з білими плямами конфіскати тих місць, що демаскували злочинну політику уряду й брехливі інсинуації польської поліції.

Зате польська преса, що йшла за їхніми директивами, писала про „жінку-шпигуна", що диспонувала великими фінансовими засобами в проводі широкорозгалуженої розвідчої сітки. Брукові газети кормили своїх читачів найбруднішими сенсаціями про дім розпусти, таємничі мешкання, вуличні знайомства, проституцію... Щось подібне було із Шарльоттою Корде. Після її ув'язнення паризька преса звітувала про вуличницю, злодійку, волоцюгу, повію.

У БЕЛЬГІЇ ВІДБУВСЬ МОЛИТОВНИЙ ПОХІД...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рентами зупинилася перед залізною брамою совєтської амбасади. Це був день виборів в СССР і в будинку амбасади знаходилося певне число персоналу. Самий великий розміром будинок амбасади схований між деревами в парку, огородженому високою залізною огорожею і доступ до нього не можливий. Сотня маніфестантів написами і вигуками давала знати про свої інтенції „Справедливість і волю Україні"!, „Звільніть Мороза"!, „Звільніть Юрка Шухевича!", „Звільніть Ніну і Святослава Караванських!", „Звільніть Ірину і Ігоря Калинців!", „Звільніть Сверстюка!", „Звільніть В. Стуса!", „Звільніть отця Романюка!", „Звільніть Світличного!" — скандували маніфестанти, перериваючи оклики патріотичними піснями. Великий рух авт на вулиці сповільнювався і зацікавлені одержували летючки про ціль маніфестації. Сторожі амбасади, із собакою - вовчуром приблизилися до брами, але під напором маніфестантів мусіли відступити. Викликана амбасадою бельгійська поліція, що трьома поліційними возами прибула на місце, перевірила особисті документи кількох осіб і закликала розійтися. Коли ж маніфестанти продовжували свою акцію, вони обмежилися до зривання написів, що були вивішені на огорожі. Пікетування тривало півтора години і закінчилося відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна". На місце маніфестації прибув фоторепортер пресової агенції „Бельга" і відтак появився комунікат, що був розісланий до бельгійської преси. Фляманське радіо вечером подало коротку вістку про маніфестацію, зазначуючи, що маніфестанти домагалися звільнення політичних в'язнів в СССР. Обширні комунікати про Молитовний Похід і про маніфестацію та про їх ціль подала католицька пресова агенція СІП, подаючи також характер переслідувань української інтелігенції в СССР.

Головна Рада Українських Громадських Організацій в Бельгії рішила покликати до життя окремий Бельго-Український Комітет Оборони В. Мороза та інших українських політв'язнів СССР.

20-та Ювілейна, Збірна Виставка ОМУА в Ню Йорку

В неділю, дня 16-го червня ц.р., була відкрита, влаштована Гол. Управою Об'єднання Мистців Українців в Америці, в галеріях ОМУА при 149 Друга евню в Ню Йорку, 20-та Ювілейна, Збірна Виставка, скульптури, малярства та графіки, українських мистців з Америки, Канади й Зах. Европи.

Відкрив цю ювілейну виставку, голова ОМУА скульптор Михайло Черешньовський. Привітавши приявних численно зібраних гостей, любителів українського мистецтва, та відзначивши, що оце вже 20 років під ряд, українські мистці, згуртовані в ОМУА, філія якого діє також у Філядельфії, дають під розгляд українського громадянства свої мистецькі праці. Він шанобливо згадав першого голову ОМУА, скульптора Сергія Литвиненка, портрет якого, кисти Вол. Ласовського, висить на центральному місці великої залі, як рівнож привітав на залі всіх приявних мистців, членів Об'єднання. Зокрема він подякував (чудовою казкою - алегорією), постійним гостям - відвідувачам виставок, які своїми постійними скромними вплатами - вступами, уможливлюють діяльність ОМУА.

Дальшою програмою провадив містоголова ОМУА, маестро Петро Андрусів. Він покликав до слова п-ні Мирославу Ласовську, яка в заступстві голови, Вол. Ласовського, при асисті інж. Р. Кобринського, вручила, від Ради для справ культури при СКВУ, на руки голови М. Черешньовського, ГРАМОТУ для Об'єднання Мистців Українців в Америці, за заслуги для української культури у вільному світі.

Вітали ОМУА з нагоди 20-тої Ювілейної Збірної Виставки, бувший і теперішній голови Українського Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку, який тісно співпрацює з ОМУА, д-р Ржепецький й інж. Жуковський, а також голова Об'єднаного Комітету Організацій міста Ню Йорку, адв. Роман Гуглевич.

З черги інж. Чорпіта, голова Фундації ім. Кирилюка, з осідком у Філядельфії, яка кожного року дає нагороду молодому мистцеві (мисткині) за найкращий твір відчитав рішення Управи тієї Фундації, яка цьогорічну нагороду, в сумі 100 долярів, признала Андрієві Харині, за твір „Ікона". Цей твір (темпера) молоденький маляр виконав, як під оглядом рисунку, так і кольористики, дуже прецизно, і він належить до числа найкращих творів, виставлених на виставці. Нагороджений молодий мистець, Андрій Харина, це внук відомого нашого мистця - іконописця, Петра Холодного (молодшого), і є підстави сподіватися, що він піде слідами своїх діда і прадіда, Петра Холодного старшого й молодшого, та буде продовжувачем їхнього мистецького родоводу.

У заключному слові маестро Петро Андрусів уточнив історію перших початків діяльности українських образотворчих мистців у ЗСА. Перша збірна виставка відбулася перед 25-ти роками, отже в 1949 р. у Філядельфії, під патронатом ЗУАДК-у. В Ню Йорку ОМУА постало в 1952 р., але щойно два роки пізніше почало влаштовувати збірні виставки. Він згадав теж про діяльність філії ОМУА у Філядельфії, а зокрема відзначив заслуги її голови, проф. Петра Мегика, редактора мистецького журналу ОМУА. При вичислюванні всіх голов ОМУА, містоголова зокрема відзначив великі заслуги теперішнього голови ОМУА, Мих. Черешньовського, який просто аж до самовідречення працює для Об'єднання. Він теж виявив, що ОМУА плянує, чи вже підготовляє, видати альбом праць українських мистців, що працюють за межами України, який буде репрезентувати творчість українських мистців у вільному світі перед своїми і чужими. Управа ОМУА не забуває також своїх померших членів: плянується окрема збірна виставка для всіх відійшовших з цього світу членів ОМУА. Під кінець свого заключного слова п. Андрусів попросив усіх приявних вшанувати першого голову ОМУА, сл.п. Сергія Литвиненка, хвилинною мовчанкою.

У 20-тій ювілейній виставці бере участь досить поважне число, бо аж 77 мистців, і декілька, що зголосилися вже після надрукування каталогу, (молода малярка Христина Гориславська та інші), які виставили біля 200 своїх праць. Мистці є різного віку, стажу й мистецького дорібку. Найбільш потішаючим є те, що між учасниками є значна частина молодих мистців, які кінчали вже американські високі мистецькі школи. Вони не розгубилися, не пішли до чужинців, а держаться свого рідного мистецтва. А це радісний знак, що українському образотворчому мистецькому родові у вільному світі — нема переводу!

З нагоди 20-тої ювілейної збірної виставки ОМУА видало великий на 7 x 8 цалів досить чепурний каталог на 88 сторінок, в зміст якого увійшли: вступна стаття пера С. Гординського „20-та Ювілейна Виставка ОМУА", список мистців, що бере участь у виставці й назви виставлених ними творів в українській і англійській мовах. В каталогу вміщено 64 чорно-білих, досить добре виконаних відбиток - фот виставлених творів, що їх зробив фотогр. Осип Старостяк.

У день перед відкриттям виставки, в суботу 15 червня, відбулася вечірка, що рівнож була призначена для вшанування постійних відвідувачів виставок, яких мистці гостили перекускою. Взагалі треба відмітити, що тимразом Управа ОМУА дуже шанобливо приймала гостей-глядачів.

Виставка триватиме до 30 липня, отже півтори місяця. Тому є багато часу, щоб любителі нашого рідного, українського мистецтва, могли її оглянути. Виставку можна оглядати у будні від год. 6-8 веч. та суботи і неділі від 1 - 8 вечора.

С. Женецький

Іван Керницький - Ікер в Трентоні

Дуже довго довелось ждати Ікерові на цей ювілейний вечір, що йому влаштували поклонники його талановитого пера у нашому місті. В цьому напрямі задушевний приятель Ікера, Микола Понеділок, мав більше щастя. Може тому, що в Трентоні, пан Микола має більше своїх земляків з над Дніпра, чим Ікер з-над Дністра та Полтави... Микола Понеділок побував у нашому столичному місті, при всяких нагодах. Ікерові довелось ждати до свойого цістдесятліття... І врешті й він прибув до нашого міста як гість, ювілят та як автор нещодавно виданої нової книжки „Будні і неділя". У суботу 4-го травня ц. р. у проміщеннях нового набутку трентонських громадян — „Українському Народному Домі", ініціяторами і піонерами якого були: сл. п. Іван Самокиш, сл. п. інж. Яків Струк, сл. п. Іван Микитик та ще живучі ентузіясти — Михайло Бойцун, Петро Булат, Іван Чепля, Іван Головка, інж. Олександер Струк, Микола Кухлевський, д-р Теодозій Крупа, інж. Дмитро Кузик, д-р Богдан Корчмарик, Володимир Маркевич, Сильвестер Петруняк та інші — відбулася ця ювілейна зустріч. Програму вечора відкрив теперішній голова УНДому Андрій Турчин. Ділово й дотепно проводив ним пл. сен. д-р Теодозій Крупа. Знаменитий перекрій всієї літературної діяльности і письменницького дорібку Ікера дала у своїй доповіді пл. сен. д-р Ляриса Онишкевич. Твори Ікера читали актори українських театрів Людмила Сердюк і Іван Головка та сам Ікер, що зворушений гостинністю понад сотні добірної публіки, яка засіла при застелених білими скатертями та заквітчаних квітами столах. За часм і солодощами, прийняла свого любимця гучними оплесками та Многоліствієм — прочитав декілька уривків із своєї обильної творчости. Пластунки-юначки місцевого гуртка „Волошки" збагатили програму вечора пластовими і народними піснями, вітаючи письменника китицею квітів, галузкою черемшини і солодощами.

Перед зустріччю та після неї, Ікер мав повні руки роботи з продажем і підписуванням автографів покупцям своєї книжки „Будні і неділя", якої йому так і не вистачило. На радіо - програмі Ніни Самокиш ім. Івана Самокиша, яку можна слухати з Трентону кожної неділі, у восьмій годині ранку, на місцевій американській радіостанції „Даблю Тіи Ен Джей", на хвилях 1800 AM, протягом декількох тижнів передавалися подробиці про цю зустріч з читанням уривків із творів Ікера. Велику підготовчу працю у зорганізуванні цієї зустрічі поклала культурно-освітня референтка УНДому Анастазія Бойцун, якій разом з іншими, що чимнебудь причинилися до успіху цього вечора у своєму післяслові дякував Ікер. Гостюючи два дні у нашому місті наш гість і Ювілят, виїхав до свого „великого села" Ню Йорку.

(юко)

Українська ССР обрана членом виконного комітету Світового Поштового Союзу

Лозанна. Тут відбувається 17-ий конгрес Світового поштового Союзу, міжнародної організації в системі Об'єднаних Націй, завданням якої є удосконалювати поштову службу у всіх країнах світу. На цьому конгресі до виконного комітету цієї організації обрано Українську ССР, яка є членом Світового поштового союзу.

В глибокій скорботі повідомляємо із сумом Рідню, Приятелів і Знайомих, що в неділю, 9-го червня 1974 року — з волі Всевишнього, відійшов від нас ненадійно у Вічність наш Дорогий, Незабутній і Люблячий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

Мгр ВОЛОДИМИР БУЦИК

народжений у Самборі в Україні, 13 квітня 1906 року.

ПАНАХИДИ відбулися в понеділок і вівторок, 10-го і 11-го червня, а ПОХОРОННА ВІДПРАВА в середу, 12 червня 1974 р. в церкві св. Миколая, звідки тлінні останки Покійного відпроваджені були на цвинтар „Проспект" в Торонті.

ХАЙ ПАМ'ЯТЬ ПО НЬОМУ БУДЕ ВІЧНА!

В глибокому смутку залишені:

дружина — СТЕФАНІЯ
дочка — ОРИСЯ з мужем РОМАНОМ ЯКУБОВИМ
син — БОГДАН з дружиною ІВАНКОЮ
ІГОР МІРЕЦЬКИЙ — кузен
МАРІЯ ІВАШКО — шваґерка з сином ЛЮБОМИРОМ і дочкою ВІРОЮ
Сестри в Україні і Польщі, та близька і дальша Родина в Україні, Канаді і ЗСА.

Замість квітів, для вшанування Покійного — Родина просить складати пожертви на патріярший фонд — „Церква в Потребі".

Повідомляємо Українське Громадянство, що в п'ятницю, 21-го червня 1974 року, по довгій і тяжкій недузі відійшов у Вічність на 51-му році життя

бл. п. Друг

СТЕПАН САДІВСЬКИЙ

булавний Осередку СУМА ім. Степана Бандери в Ню Гейвен, Конн., колишній довголітній його член та щирий український патріот, народжений в Коропці, пов. Бучач, Україна.

Родині Покійного складаємо щирі співчуття.

ОСЕРЕДОК СУМА в НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 16-го червня 1974 року на СОТНЬОМУ РОЦІ ЖИТТЯ відійшла у Вічність, заосмотрена Найсвятішими Тайнами

з МАЦІЄВСЬКИХ

АННА ЛЮДМИЛА ГРАБОВИЧЕВА

членкиня багатьох українських установ і організацій у Львові.

ПАНАХИДА відправилась у вівторок, 18-го червня 1974 року.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в церкві св. Михаїла в Ню Гейвен, Конн. в середу, 19-го червня, звідки Тлінні Останки були перевезені на кладовище св. Лаврентія в Ню Гейвен, Конн.

Опечалена горем Родина:

доньк — МАРІЯ ГОЛУБОВИЧЕВА
сестра — ХРИСТИНА МРИЦОВА
синові — ЗЕНЯ ГРАБОВИЧ і ГАЛЯ ГРАБОВИЧ
внуки: ЛЯРИСА з ГОЛУБОВИЧІВ ПЕНЦАК з мужем ДМИТРОМ
ЮРІЙ ГРИГОРІЙ ГРАБОВИЧ з дружиною ОКСАНОЮ
АНДРІЙ ГРАБОВИЧ
правнуки: РОКСОЛЯНА, РОСТИСЛАВ, ОРЕСТ і АДРІЯН ПЕНЦАКИ
сестрінки: ДАРІЯ ЧОРНОДОЛЬСЬКА і син АНДРІЙ з дружиною ЛЮБОЮ
АННА і БОГДАН САТУРСЬКІ
ЛІДІЯ і ЯРОСЛАВ ШАВЯКИ з донькою УЛЯНОЮ
МИРОСЛАВА і ОСТАП ГУКИ з дітьми: ЮРІЄМ, АДРІЯНОМ з дружиною ІРЕНОЮ і ХРИСТИНОЮ
ІРЕНА і ВОЛОДИМИР ПІКИ
ЮРІЙ ГАЛУЩИНСЬКИЙ з дружиною МАРУСЕЮ і дітьми
АРЕТА і ВІКТОР НАДОЗІРНІ
МАРУСЯ і МИРОСЛАВ ЛІБЕРИ зі синами
ГАЛЯ СКОРЕЦЬКА

Висловлюю найщирішу подяку Всеч. Отцеві М. Міщишинові за похоронні відправи і Всім, хто віддав останню прислугу в похоронному заведенні і взяв участь в похоронах. Глибоко зворушила мене сердечна промова Мирослави Гук над могилою моєї Найдорожчої Мами, за що особливо Їй дякую.

Донька МАРІЯ ГОЛУБОВИЧЕВА
175 Frank St., New Haven, Conn. 06519

У зв'язку з наклепом на відомого політичного і суспільно-громадського діяча ЛЕВА ФУТАЛУ і багатьох інших українців, друкованим на сторінках „Ню Йорк Таймсу" і іншої преси, громада в Асторії скликає

на п'ятницю, 28-го червня ц. р.

СХОДИНИ ГРОМАДЯН

Сходини відбудуться

в Домі СУМА

при 34-14 31-ша евеню в Асторії, Н. Й.
о год. 7-ій вечора.

З інформаціями про вище згадані справи виступить д-р А. БЕДРІЙ.

Мусимо дати гідну відповідь тим, що намагаються приписати злочини Українській Повстанській Армії!

Загальні Збори Членів

Українського Кооперативного Видавництва

„ЧЕРВОНА КАЛИНА"

— відбудуться —

в понеділок, 1-го ЛИПНЯ 1974 р. о год. 6-ій веч. в приміщенні УНДому в Ню Йорку, кім. ч. 25

ПОРЯДОК: Відчитання і одобрення протоколу зі Загальних Зборів за 1972 рік. Звіт Ради Директорів за рік 1973 і першого півріччя 1974. Звіт Контрольної Комісії. Дискусія. Одобрення діяльности за 1973 р. Плян праці. Внески.

ЗА РАДУ ДИРЕКТОРІВ:

Д-р Володимир Галан, президент
Роман Купчинський, секретар

8-ий ВІДДІЛ ОДВУ в КЛІВЛЕНДІ, Огайо ділиться сумною вісткою з Членством і Громадянством, що дня 20-го червня 1974 року, несподівано помер довголітній його Член

бл. п.

МИРОН ШИЯН

учитель Українського Музичного Інституту.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ

Новообрана Головна Управа „Самопомочі" відбула перше засідання

Нью Йорк. — Новообрана 4-го травня на З'їзді Делегатів Головна Управа „Самопомочі" відбула тут 6-го червня своє перше засідання, на якому вона уконституувалася та устійнила плян своєї праці на найближчі місяці. Учасники нарад, якими проводив голова мгр Євген Лозинський, одноголосно надiлили членам Управи такі обов'язки: мгр Євген Лозинський — голова, радн. Богдан Ластовецький (Нью Йорк), Павло Турула (Чикаго) і Василь Колодчин (Детройт) — заступники голови, д-р Василь Палідвор — гол. секретар, Лев Пришляк (Нью Йорк) — заступник секретаря, інж. Іван Гурик (Нью Йорк) — фінансовий референт, Франц Колодій (Джерзі Сіти) — організаційний референт, мгр Михайло Шпонтак (Нью Йорк), Емілія Козіцька і Микола Шпитко (Нью Йорк — члени — реф. Суспільної Опіки, інж. Роман Раковський (Нью Йорк) господарський референт, Володимир Сохан (Джерзі Сіти) — референ преси та інформації, Євген Гец (Трентон) — член Управи; Видавнича Комісія журналу „Наш Світ" — мгр Євген Лозинський, Лев Пришляк, Мирон Пільковський (Елізабет); Редакційна Колегія — інж. Роман Раковський, д-р Володимир Нестерчук (Сю Йорк), Володимир Сохан (Джерзі Сіти), Ольга Соневицька (Нью Йорк), Вячеслав Давиденко Н. Йорк) — головний редактор.

Пляни праці на найближчі місяці запропонував голова мгр Є. Лозинський, який зокрема підкреслив потребу поширення сітки відділів „Самопомочі" та кредитових кооператив, спонзорова н и х „Самопоміччю", і домів для старших віком українських громадян. Заплянoвано теж поширити та скріпити акцію збірки фондів для найбільш потребуючих. Інж. Роман Раковський зреферував справу стипендійного фонду ім. покійного д-ра Іллі Витановича та проєкт його правильника, головною метою якого є допомога українській молоді в студіях економічних наук. Проєкт цього правильника стипендійного фонду рішено переслати Централі ТУК-у, щоб вона зайнялa до нього своє становище. Перед закриттям нарад вирішено відбути перед вакаціями ще одне засідання Головної Управи.

ЦУКРОВІ БУРЯКИ: ПРИКЛАД СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

задовільних шляхів в Україні, у висліді чого у випадку дощів неможливо вивезти з піль буряки, які остаються лежати викопані аж до морозів. „Розрахунки показали, — пишуть автори статті, — що тільки бурякосійні господарства Київської области через несвоєчасне вивезення в 1972 р. втратили 51,243 тони буряків і 1,537 тис. карбованців грошової виручки, а держава недоодержала 6,660 тони цукру. В цілому в 1972 р. бурякосійні господарства республіки в результаті несвоєчасного вивезення втратили від прив'ялення 2,3 млн. тонн врожаю цукрових буряків і 69 млн. карб. грошової виручки, а держава недоодержала близько 300 тис. тонн цукру". Автори інформують, що особливо великі втрати були в другій половині жовтня (тобто, коли почались дощі — прим. М.С.), коли на полях колгоспів і радгоспів протягом 5-13 днів лежали мільйони тонн викопаних буряків". Очевидно, про це не було мови на сторінках совєтської преси в 1972 р., яка писала про „виконання і перевиконання плянів у сільському господарстві республіки". Щойно тепер поволі відкривається заслона з фактичного стану і є можливість докладніше зорієнтуватися в ситуації на сільськогосподарському відтинку в Україні в умовах совєтського колективного подарювання. Дані з виробництва цукрових буряків можуть послужити прикладом тривалої сільськогосподарської кризи в Україні, що почалась з запровадженням в Україні колгоспів та радгоспів.

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ ЩЕ ОДНІЄЇ МОВИ.

В ХАЩАХ ЗАВУЗЛЕНОГО ВІДПРУЖЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

найбільший спротив більшовизмові. В царстві більшовицького єдинодержавства, для поборення націоналізмів тих народів стосуються особливо жорстокі заходи. Як розповідає А. Солженіцин, то „для українських і литовських н а ц іоналістів вже в кінці війни почали стосувати широкий діяпазон тортурів" (Архіпелаг — ст. 110). Нині той „діяпазон" ще ширший.

За „Нью Йорк Таймсом", на другий день, справу закидів про злочинства тридцятирічної давности взялася насвітлювати И о н керська газета „Геральд Стейтсмен" під сенсаційним заголовком: „Громадський лідер під розслідом у воєнних злочинах". Реклямний заголовок. А „громадський лідер" нічого не знав про „слідство" над ним і довідався про напасть, коли до нього почали дзвонити телефони приятелів і недругів за інформаціями.

Мені це нагадало практику з підбольшевицької дійсности. Коли Ленін після захоплення влади, почав очищувати російську землю від підозрілих комах, тоді було встановлено нову клясову засаду пролетарського правосуддя. Людину обвинувачують, пришивають латку вини, а вона має виправдатись, довести, що невинна. Засади клясового правосуддя засадничо не змінено і за влаштування нинішнього Ілліча, трохи підредаговано до вимог часу. Невже ж сатанинська практика більшевицької дійсности знаходити свій вияв у нас? В приді говорять, що „з ким поведешся, від того й наберешся".

З командира УПА, яка вела геройчну боротьбу проти гітлерівських і московсько-большевицьких з а г арбників українських земель, Лева Футалу в газеті — переоформлюють на командира „української фашистівської армії", створеної німцями для допомоги СС. І та неіснуюча армія допомагала СС ліквідувати жидів у Бабиному Ярі в 1941 році. Хоч сочинителі у своїй „інформації" і покликаються на якийсь авторитет, та „історія", в моєму переконанні, може бути потрібною силам ворожим українській національній ідеї, боячись її правди вони ведуть боротьбу з українським рухом національно - політичного становлення там, намагаючись дискредитувати українське ім'я в світі.

(Закінчення буде)

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки) — $2.00

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ
за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, баляи, продаж домів і т. д.) — $3.00

ОГОЛОШЕННЯ ЧЕРЕЗ 8 ШПАЛЬТ (ціла сторінка) — $3.00
за інч за кожного рода оголошення.

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту — $6.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти — $8.50
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на три шпальти — 10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довіряють за оголошення, що адміністрація буде змушена відкинути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ТАРЗАН, Ч. 7139. Розшуки продовжуються

Темніюче небо збільшує побоювання Джозефа щодо безпеки дітей... Він шукає за помічю Тарзана та пана Криспа... які заняті своїми власними розшуками... Тут нема нічого! Тут теж нічого нема!

Прокляті злодії можуть вже бути поза межами заповідника, Тарзане! Ні, Петре! Такі типи завжди хочуть „попробувати щастя ще один раз". Тому я думаю, що вони ще в цій околиці.